

Santa Maria de Sarral. L'església i la vila. Context històric, descripció, valor i connexions culturals.

Antoni M. Marsal Bonet

Valls, 2017, 264 p.

Estudi que recopila la història de la parròquia de Sarral, tant pel que fa als diferents temples, com el culte. Sortosament hom disposa dels llibres dels preveres Tomàs Capdevila (1934) i Antoni Morell (1975), de Jaume Felip (2015), a més dels articles publicats a la *Miscel·lània Sarralenca* (1981), el *Recull de Treballs* (1997-2004), *El Baluard* (1982-2011), *l'Aplec de Treballs* (1978-2016), *Podall* (2011-2016) i *Quaderns d'Història Tarraconense* (1977-1997), entre d'al·tres. És de valorar la capacitat de síntesi de l'autor, la voluntat divulgativa i el recull foto-gràfic que fa més amena la lectura del les etapes: l'església gòtica-renaixentista i neoclàssica amb el de nou malauradament posterior reedificació per Francesc Monravà dels Sants Metges Vallverd de Queralt i capella del Mas de capelletes votives, fins morts de Sarral, carros de Valls. En la calendari litúrgic bimil·lenari i un santoral sarralenc. Clou la monografia un índex i la bibliografia.

recull foto-gràfic que fa més llibre. Marsal repassa totes romànica (segles XII-XV), la (segles XVI-XVII), la barroca demolidor incendi de 1801 i la destrucció de 1936 i pospart de l'aquitecte diocesà Soler, no s'oblida l'ermita (1970), les esglésies de Sant Pere d'Anguera, la Cogul, ni dels altars i i tot es mostra el carro dels conservat avui al Museu dels part final s'adjunta un

Antoni M. Marsal nat el 1967, és llicenciat en filologia clàssica per la Universitat de Barcelona (1990), catedràdic de l'Institut Jaume Huguet de Valls. Col·laborador del *Diari de Tarragona*, director d'*El Baluard* (1992-2004) i del *Recull de Treballs*, autor del llibre *Sarral* (1998) i editor de l'obra literària d'Adolf Padreny (*I en el fons dels nostres pits han fet niu les cadernereres*, 2004).

Desgraciadament la destrucció total dels arxius parroquials i municipals durant la darrera guerra civil, imposibiliten les recerques documentals anteriors a 1936, tot i que com alternativa disposem de les visites pastorals conservades a l'Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona (AHAT) i els manuals notariais de Sarral custodiats a Montblanc, a l'Arxiu Comarcal de la Conca de Barberà (ACCB). Felicitem l'Antoni per aquest llibre, que ajuda als sarralencs a conèixer el seu passat, que ha recuperat un gran nombre de fotografies en mans de particulars i que és un exemple d'estima per la seva vila i voluntat de divulgar un llegat que les noves generacions desconeixien, esperem que altres parròquies segueixin el seu exemple.

Josep M. Grau i Pujol